

מערך שיעור בעקבות צפייה בסרטון הקצר "Reflection"

<https://www.youtube.com/watch?v=sM6dGqYGLhs>

רקע:

הרצון להתקבל ולהשתייך לחברה הינו מוטיב מרכזי בחיי התלמידים המתבגרים שלנו. עבור חלקם הרצון הזה לעיתים מתנגש עם הרצונות והמאווים הפנימיים אשר לא תמיד תואמים. השאלות הנשאלות הן: האם אני יכול להיות אני בייחודיות שלי ועדיין להיחשב ולהתקבל כחלק מהכלל? האם אני רוצה לחקור ולבדוק עם עצמי מהם הרצונות הפנימיים שלי? בנוסף, כמה מקום אני נותן לדעותיהם ורצונותיהם של אחרים וכמה אני קשוב לאלה הפנימיים והאמתיים שלי? לעיתים במודע ולעיתים שלא שאלות אלו מעסיקות כמעט את כל בני הנוער ואם נהייה כנים עם עצמנו ממשיכות להעסיק את חלקנו גם שנים לאחר מכן.

פעמים רבות השיח על הנושא הגדול והמשמעותי הזה מקבל התייחסות כאשר עולים אירועים שונים ואז השיח נסוב סביב הכותרת של לחץ חברתי. אין ספק כי מדובר בשיח חשוב. עם זאת, מערך שיעור זה מציע דיון רחב יותר אשר אינו מתייחס לאירועים ספציפיים ומציע לתלמידים לדון בנושא של החקירה העצמית של כל אחד מהם אל מול הציפיות והרצון להיות חלק.

לרוב, החקירה העצמית הזו נשארת ברמה האישית של כל אחד מהתלמידים והיא פחות מדוברת בין החברים וכך כל אחד נמצא בתחושה שהחקירה הזו היא אינדיבידואלית ומאפיינת רק את אותו תלמיד. ההבנה כי כולם מתעסקים בשאלות הללו וכי מדובר בחקירה לגיטימית אשר מהווה חלק מההתבגרות והגיבוש של העצמי היא חשובה ביותר. שיח בנושא יכול להמשיג עבור התלמידים את מה שעובר עליהם, לתת לגיטימציה לשאלות ומשמעות בכך שהן מהוות שלב התפתחותי חשוב מאין כמותו. בנוסף, שיח שכזה בין מתבגרים יכול לעזור לכל אחד מהם לקבל את האישור והשיקוף למה שעובר עליו ולא לפחד למצוא את האני האמתי והפנימי שלו.

אוכלוסיית יעד: תלמידי כיתות ז'-ט'

מטרות:

- לתת לגיטימציה ומשמעות לשאלות המעסיקות את התלמידים שלנו בגיל ההתבגרות אשר פחות מדוברות בין החברים.
- לעודד את התלמידים להמשיך ולחקור את עצמם.
- ליצור מרחב בטוח ופתוח עבור התלמידים לדבר על נושאים פנימיים ומרכזיים בשלב זה של חייהם ומכאן שיהווה אחד עבור השני שיקוף לתחושותיהם ומחשבותיהם.
- לקדם שיתוף פנימי בין התלמידים.

מערך הפעילות:

להקרין את הסרטון המצ"ב.

שאלות לדיון:

- מה לדעתכם קרה בסוף לתלמידה? האם היא ויתרה בסוף על אהבתה להחלקה על הקרח? האם הבנות שהיא רצתה להיות חברה שלהן קיבלו אותה?
- מה הייתם ממליצים לתלמידה לעשות?
- האם יש תחביב בחייכם או משהו שאהבתם לעשות שוויתרתם עליו למען הרצון להיות חלק?

מספר פעילויות אופציונאליות:

1. לבקש מהתלמידים לכתוב סיטואציות מהחיים שלהם בהן הם התלבטו בין הרצון העצמי והפנימי שלהם לבין מה שהם הרגישו שהחברה רוצה ודורשת מהם. זה יכול להיות בנושא חברתי, לימודי וכדומה.. לכל סימולציה לקחת שלושה מתנדבים ושלושה כיסאות. מי שמציג את הסיטואציה שלו יושב בכיסא האמצעי ושני התלמידים האחרים יושבים מצידו. אחד מהתלמידים ייצג את הרצון הפנימי והאחר את רצון החברה ולבקש מהם לנהל שיח.
2. על מנת לעודד כל אחד לחקירה אישית לתת לכל אחד את הדף המצ"ב (נספח מספר 2) למערך ולבקש מהם לענות. לאחר מכן כל אחד יכול להציג את מה שהוא כתב ולתלות ביחד על בריסטול גדול שיהיה תלוי בכיתה. לא כל אחד חייב לשתף (מומלץ- כי המורה/ המדריך גם ישתתף בכך והוא יתחיל בשיתוף של מה שכתב זה יעזור לשאר התלמידים להיפתח ולשתף).

הרציונל:

חטיבת הביניים כשמה כן היא מהווה שלב ביניים בין הילדות לבגרות. בגיל זה גוברות השאלות וההתחבטויות בין הרצון להישאר נאמן לרצונות והמאווים הפנימיים אשר מתבטאים בעיקר בילדות ומאידך, הרצון להיות חלק מהחברה ומהכלל. לעיתים בגיל זה יש את ההרגשה כי שני הדברים לא יכולים לבוא ביחד.

שלב החקירה הפנימית, הינו אחד השלבים החשובים והמרכזיים ביותר בתהליך של כל אחד מאתנו בגיבוש העצמי האינדיבידואלי. עבור רבים שלב זה מעלה קונפליקטים והתחבטויות ובעיקר את התחושה כי מדובר בין שני חלקים שונים שיש לבצע בחירה באחד מן השניים. אבל בעצם, הבחירה היא ראשית כל, לנטרל את "רעשי הרקע" ולבחור בעצמם. שיח בנושא יש לו את הכוח והפוטנציאל להוות עבור התלמידים שלנו את

הלגיטימציה והמשמעות החשובה שיש לשלב זה מתוך תקווה כי זה יעזור להם לצלוח את התהליך בנעימות יותר ובפחות תחושות קשות של אשמה ולחץ.

בסרטו האנימציה הקצר שלפנינו נראית אחת התלמידות אשר אחד מתחביביה העיקריים הינו החלקה על הקרח. תלמידות שונות בכיתה מעודדות אותה לזרוק את המחלקים אשר עבורן נראות מגוחכות. כאשר התלמידה באה להיפטר מהמחלקיים היא מתחילה לראות את ההשתקפות שלה בכל מקום אליו היא מסתכלת: בחלון הראווה, בקרח וכדומה.. למעשה בסרטון הקצר נראית רק התלמידה הספציפית הזו בכדי לגרום לצופים להתמקד בה ובמה שעובר עליה ולהבין כי האחרים מהווים עבורה רעש שמונע ממנה להתמקד בעצמה וברצונות שלה.

סרט אנימציה זה מהווה הזדמנות נהדרת לעורר שיח בנושא המשמעותי הזה. בנוסף, הוא מאוד קצר וממצה ומשאיר הרבה מקום לדמיון ופירושים שונים עבור כל אחד בהתאם למה שעובר עליו.

חשוב להוות עבור התלמידים שלנו במרחב הכיתתי מקום בטוח ומפרה לדבר על הנושאים המרכזיים המעסיקים את בני הגיל הזה ולעורר אותם לחשיבה גבוהה, רגשית אשר תעזור להם בהתמודדות עם שעובר עליהם בגיל זה ותעודד אותם לחקירה עצמית ולשיקוף עצמי כלים אשר יוכלו לקחת עימם ולהשתמש בהם לכל אורך חייהם.

הגיל הספציפי הזה של חטיבת הביניים, לפני שמוותרים על האהבות והרצונות של הילד הפנימי שבכל אחד ובטרם בחירת תחום הלימוד הרצוי לקראת התיכון שיח שכזה הוא מרכזי ומשמעותי ביותר.

מאחלים לכם פעילות נפלאה ומפרה

קבוצת אפיקי תקשורת וצוות אופקים

03-9369475

דנה ואורית 052-8898900

נספח מספר 1:

השם שלי

1. מה הכי אהבת לעשות כשהיית קטן/ה?

2. מה את/ה הכי אוהב/ת לעשות היום בשעות הפנאי שלך?

3. אם הייתה לי את ההזדמנות מה הייתי הולך/ת ללמוד ולמה (לבשל, לשיר וכדומה...)?

4. מה היית רוצה לעשות כשתהייה גדול/ה?

5. מה היית שמח/ה לספר לחברים לכיתה שלא יודעים עליכם?
